

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek vedoucí práce

Autorka práce: Jitka Rudolfová

Název práce: Sociální konstrukce osob se zdravotním postižením v oblasti politiky zaměstnanosti

Autor posudku: Magdalena Mouralová

Jitka Rudolfová se ve své práci zaměřuje na design politiky zaměstnanosti vůči osobám se zdravotním postižením, který nahlíží optikou sociální konstrukce cílových populací. Téma bezpochyby veřejněpoliticky relevantní a aktuální, a to i pro průnik se zaměřením současného výzkumného projektu řešeného na KVSP.

Předložená práce se soustředí jen na jednu část teoretického rámce: design politiky a v ní obsaženou konstrukci cílové populace. Autorka analyzuje konstrukce zdravotně postižených explicitně i implicitně obsažené v legislativě a strategických dokumentech týkajících se politiky zaměstnanosti těchto osob. Jádrem práce je podrobná analýza vývoje čtyř základních prvků politiky (minimální mzdy, povinnosti zaměstnávat osoby se zdravotním postižením, dávek v nezaměstnanosti a nárok na zprostředkování zaměstnání a příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením). Přínos práce leží právě ve velmi podrobném zmapování vývoje politiky a náhledu na ni novou optikou.

Práce splňuje základní nároky na diplomovou práci: výzkumné cíle a otázky jsou jasně formulovány a v práci naplněny/zodpovězeny; práce je vhodně strukturována a obsahuje vše, co má; autorka je s tématem hluboce obeznámena, její argumentace je podložena a věrohodná; práce má jasné teoretické ukotvení a teorie je aplikována v celé práci (tvoří dokonce základní linii práce); metodologie je zvolena adekvátně výzkumným otázkám a cílům (i když zpracování metodologické kapitoly je spíše slabé – viz níže); práce využívá dostatečné množství zdrojů a nejsou v ní zásadní formální nedostatky.

K nejsilnějším aspektům práce patří především systematická práce s teorií, její hluboké pochopení a aplikace. Autorka je schopna (na úrovni přesahující magisterský stupeň) propojovat empirii a teorii, nacházet netriviální odkazy a přesahy do teorie, včetně jejího posouvání (např. ombudsmanka jako možná pozitivní „morální promotérka“ – str. 45). Má cit pro odhalení zajímavého v (jinak spíše nudných, alespoň tedy pro mě) datech, jako je např. paradoxní situace nepodpory invalidně uznaných nepobírajících invalidní důchod (str. 50) pravděpodobně plynoucí z vítězné konstrukce, či rozporný vztah legislativy k otevřenému a chráněnému trhu práce (str. 56). I nepřilíš vědně téma a pasáže věnované podrobnému rozboru legislativy je autorka schopná psát srozumitelně a celkem čtivě. V neposlední řadě pak chci ocenit praktický politický přesah práce a přetavení jejích výsledků do reálné aktivistické politiky (a to tím spíš, že tím není nijak snížena akademická úroveň práce, autorka dobře zvládá držet analýzu nestrannou).

Zároveň ale práce trpí i řadou menších či větších (ale nikoliv zásadních) nedostatků, které lze většinou připsat na vrub časové tísně (na řadě míst je znát, že byla „šita horkou jehlou“):

1. Asi nejslabším místem práce je metodologická kapitola, která je trochu odbytá. Je opravdu velmi stručná (jen mírně přesahuje 1 stranu) a nedostatečně strukturovaná. Zcela chybí zdůvodnění volby přístupu a diskuse omezení a problémů spojených s touto volbou. Úvodní odstavec je spíše nešťastný, s řadou nedbalých formulací (míchání metod sběru a analýzy dat) a nevysvětlených tezí (co jsou „neempirické techniky“?).
2. Argumentace by si zasloužila vybrousit. Některé klíčové volby nejsou řádně zdůvodněny. Autorka sice vymezuje, na které politiky se bude soustředit a uvádí i ty, kterým se nevěnuje, ale tento svůj výběr zdůvodňuje jen velmi obecně a vágně – vybrané jsou dle ní „exponované nástroje“, kterým byla věnována „větší pozornost“. Totéž se týká i volby metodologického uchopení a částečně i zaměření jen na část teoretického rámce.
3. U parafrází chybí poměrně často odkaz na konkrétní stranu/y zdroje (např. str. 16, 23, 24, 25).

4. Práci by prospělo ještě jedno kolo korektur, je zde poměrně dost překlepů (např. u letopočtu na str. 51 to vede i dezinformaci), chyb v interpunkci (str. 21, 24, 41, 55, 64), najdeme i hrubé gramatické chyby (51) a typografické prohřešky (především jednopísmenné předložky a slova na konci řádku, občas záměna pomlčky a spojovníku či chybné mezery u interpunkčních znamének). Občas ve větách chybí slovo nebo je uvedené špatné slovo (záměna otevřený a chráněný na str. 56). V tištěné verzi textu, kterou jsem měla k dispozici, jsou barevné grafy vytištěné černobíle, čímž se většina informací bohužel ztrácí (v elektronické verzi práce je to v pořádku, nicméně toto by si diplomantka měla pohlídat).
5. Práce by si zasloužila ještě přečtení s odstupem a reformulaci některých vět, jejichž slovosled neodpovídá hlavnímu sdělení či je těžkopádný, ale i drobné přeskládání některých argumentů (např. zařazení práce v rámci laswellovské dichotomie vědění pro politiku a o politice by bylo vhodnější hned v úvodu). Rovněž formulace cílů a otázek by mohla být preciznější. Není zde nic vyloženo špatně, ale některé formulace jsou těžkopádné a na první čtení těžko srozumitelné (druhá věta, šestá otázka), což je škoda. Cíle a otázky jsou výkladní skříní práce a jejich formulace by měla být vybroušená. V práci se také ojediněle objevují silná tvrzení (např. bych si netroufla vyvozovat, jako to činí autorka na str. 30, že tělesný handicap je z hlediska designu politiky nejdůležitější – i když je nejčastější, neznamená to, že konstrukce spojené s jinými handicapami nejsou silnější), jinde naopak autorka svou tezi oslabuje hned třemi rétorickými figurami („charakteristiky, které by mohly pomoci vytušit...“ – str. 32). U tabulek 3 a 4 není úplně jasné členění – zamyslela bych se nad jiným grafickým ztvárněním.
6. V práci jsou drobné nepřesnosti a nedomyšlenosti:
  - důvodová zpráva a projevy poslanců nejsou legislativou (str. 41), jsou jen součástí legislativního procesu;
  - pojmenování negativně konstruovaných mocných jako „soutěžící“ je podle mě trochu nešťastný otročský překlad. Výstižnější mi přijde např. „uzurpátoři“, které zavádí Hejzlarová (2013, 2014);
  - zkracované pojmenování bez zavedení (Výzkumný ústav – str. 32, Vládní výbor – str. 33);
  - autorka předpokládá znalosti, které čtenář nemusí mít (např. nelze mluvit o levém/pravém/horním/dolním segmentu matice moci a konstrukce bez uvedení příslušného schématu – str. 22; bylo by vhodné rozlišit mentální a duševní handicap – str. 23).
7. Práci by prospěla souhrnná diskuse zjištění a závěr by si zasloužil více rozpracovat. Výsledky takto nejsou dostatečně prodány.

Z výše uvedených důvodů doporučuji práci přijmout k obhajobě a hodnotit ji známkou „velmi dobře“. Některá zjištění by stálo za to prezentovat i širšímu publiku, třeba ve formě odborného (nebo „jen“ populárního) článku.

Možné otázky k obhajobě:

1. Jaké rozhodování stálo za volbou metodologie? Proč byl vybrán zrovna tento přístup, jaké jsou jeho výhody a jaká naopak omezení? Jak jinak by se dalo postupovat?
2. Jaké je hlavní poselství práce? Co všechno bylo zjištěno, v čem to obohacuje naše *vědění o politice* a jak lze toto *vědění* využít *pro politiku*?

6. 6. 2016

Magdalena Mouralová